

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS.

DE
OPHTHALMIA
NEONATORUM.

QUAM,
ANNUENTE SUMMO NUMINE,
EX AUCTORITATE,
RECTORIS MAGNIFICI,

E. J. THOMASSEN
A THUESSINK,

A. L. M. Med. et Phil. Doct. Med. Theor. et Pract.
Therap. et Med. Forensis, Clinicae, atque
Nosocomii Academici Profesforis Ordinarii,

UT ET

Amplissimi SENATUS ACADEMICI Consensu,
et Nobilissimæ FACULTATIS MEDICÆ Decreto,

PRO GRADU DOCTORATUS,

Summisque in MEDICINA Honoribus ac Pri-
vilegiis, rite et legitime consequendis,

Publico Examine submittit

SYBRANDUS ELZO STRATINGH,

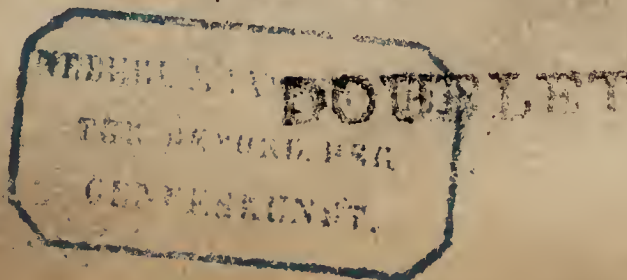
GRONINGANUS.

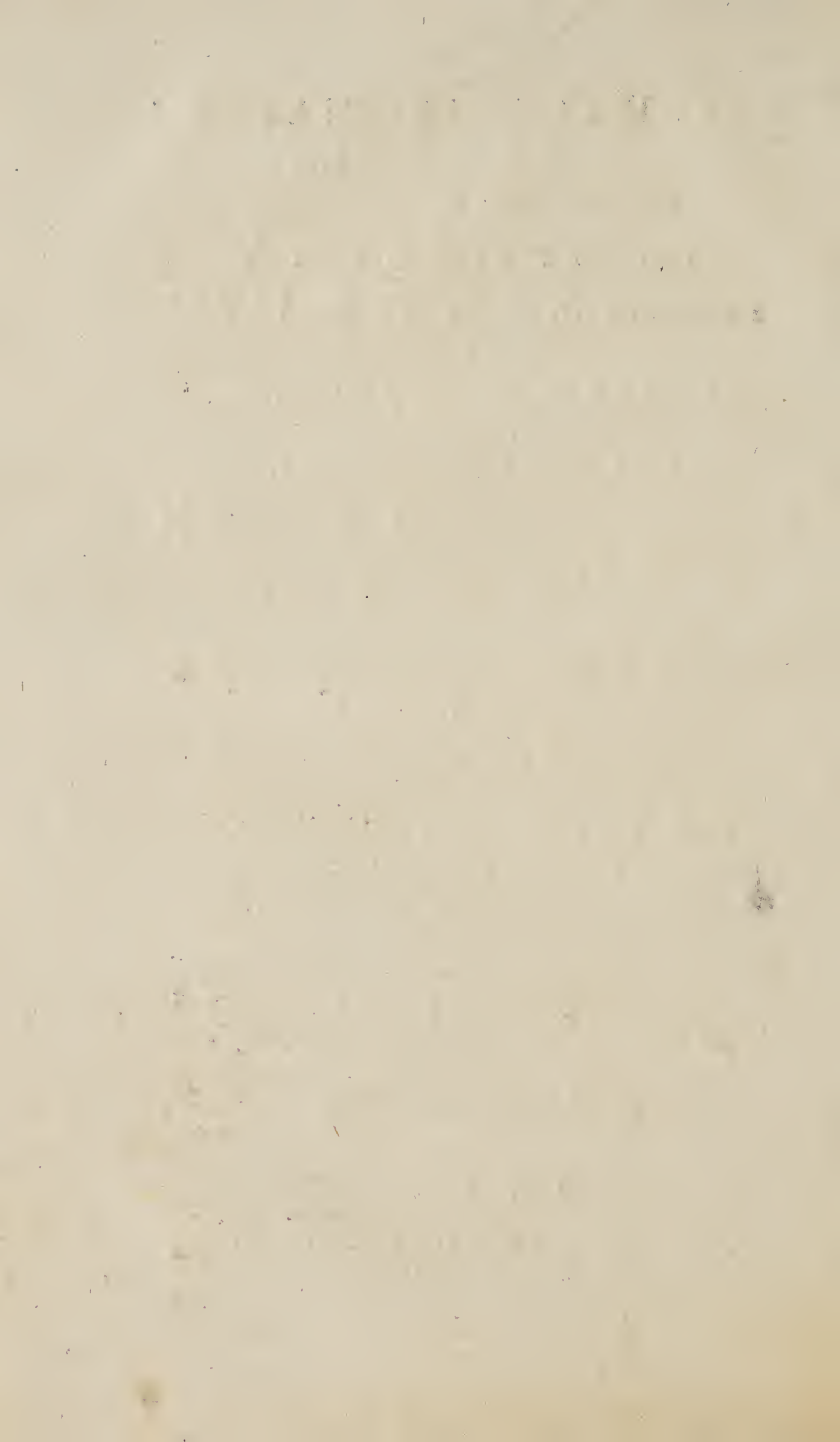
Ad diem XVI. Junii MDCCXCVIII Hora X.

GRONINGÆ,

Apud Viduam JACOBI BOLT.
MDCCXCVIII.

VIRO OPTIMO
GOSEWINO ACKER,

PHARMACOPOEO APUD GRONINGANOS
EXPERTISSIMO, VITRICO INDULGEN-
TISSIMO, PATRIS ADINSTAR OMNI FI-
LIALI AMORE PROSEQUENDO.

NEC NON

VIRIS

*MUNERUM GRAVITATE, ERU-
DITIONIS FAMA ET INGENII
SPLENDORE, MAXIME CON-
SPICUIS, PRÆCEPTORIBUS
ÆSTUMATISSIMIS.*

UT ET

AMICIS

DE SE, SUISQUE STUDIIS
BENE MERITIS.

In grati animi tesseram hasce
studiorum primitias fœcias facit
AUCTOR.

Digitized by the Internet Archive
in 2018 with funding from
Wellcome Library

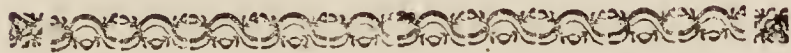
<https://archive.org/details/b30346976>

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS.

DE

OPHTHALMIA
NEONATORUM.

INTRODUCTIO.

nimus mihi fuerat pro specimine Inaugurali experimenta quædam instituere ad vires Plantarum detegendas, quæ sub familia Rhoum comprehenduntur, & imprimis operam dare, ut virtutes Rhus Toxicodendri, a multis Recentioribus eximie laudatas, indagarem; — verum pertractatione hujus materiæ amplæ jam suscepta, mox non tantum experiebar proposito tempore illam absolvi

A

non

non posse, sed et imprimis vires meas Practicas longe superare, quæ haud exiguæ sine dubio requiruntur, ut cum successu hujus generis experimenta pertractari queant; quare potius hanc materiam non seponendam, sed solum differendam esse arbitrabar, tempore magis opportuno, dum experimenta ulterius capienda sum instituturus.

Evolvens igitur morborum historias, quas colligere mihi contigerat in Nosocomio Academico, ut invenirem materiam, quæ priori posset substitui, inter alios notabiles casus attentionem meam excitabat observatio Ophthalmiæ peculiaris, in recensato nonnumquam obviæ, eamque imprimis descriptione dignam putabam, dum frustra apud multos Auctores observationes, naturam hujus morbi illustrantes, quærerem; quum Recentiores quidam, quorum scripta nondum in omnium manibus versantur, interea hanc Ophthalmiæ speciem exhibuerint. —

Cui consilio cum annuebat simul Præceptor meus æstumatissimus E. J. THOMASSEN à THUESSINK, statim manus operi admovendas esse opinabar, ut
pro

pro temporis, quod mihi supererat, brevitatem, succincte, quantum id vires juveniles permittant, hunc morbum delinearem, ejusque indolem observationibus quibusdam patefacerem.

Cuivis autem, vel me non monente, evidens erit, considerationem morborum, quibus infantes plectuntur, utilissimam esse, & lubenter statuet cum Doctiss. WICHMANNO, (1) si unquam lustraverit attentamente hanc Medicinæ partem, quod major infantum mortalitas prima vitæ periodo, ratione habita ad vitam magis provectam, imprimis repetenda sit ex difficillima, et nondum adeo elaborata, morborum Infantilium Diagnosi; ideoque laudanda esse cujusvis conamina, quantumvis non omnibus numeris absoluta, mecum facile agnosceret, quæ attentionem Medicorum in hanc rem utilissimam excitare valent.

A 2

C A.

(1) Conf. J. E. WICHMANN, Ideen zur Diagnostik. T. I. pag. 22 & 23. 1794.

CAPUT I.

Morbi Expositio.

§. I.

Infantes, simulac in lucem editi sint, multis obnoxios esse morbis, testantur egregia illorum monumenta, qui ex industria primæ ætatis morbos delinearunt; — dari tamen quædam, ab iis leviter notata, si non plenarie prætervifa, vitia, evidens erit, si opera egregia hunc in finem conscripta, consulantur, in quibus ne vestigia quidem inveniuntur, ex quibus patere posset, hanc Ophthalmiæ speciem iis cognitam fuisse.

Quodsi præterea evolvantur Opera Linnæi, Vogelii, & Sauvagesii, ordine systematico morbos exponentium, hanc Ophthalmiæ speciem plane eos omisisse patebit; immo, quod mirandum est, Doct. DANIEL in recuso Sauvagesii Opere Nosologico, hancce speciem non apposuisse.

Si autem Veterum lustrentur monumenta, non nisi ad finem sæculi præcedentis vestigia deteguntur, Medicorum attentionem ad se traxisse hunc morbum.

L. RIVERIUS (2) enim, Medicus eo tempore eximius, hanc dedit descriptionem, „ Infans recens natus, oculorum rubore afficiebatur cum multis sordibus, puris instar inde fluentibus; per tres menses affectus continuavit, & multa collyria admota nihil contulerunt. Tandem ex præscripto cujusdam Medici gossypium singulis noctibus admotum est utrique oculo, quod prius ad prunas diligenter exsiccatum, digitis discerptum & bene carminatum; postmodum uterque oculus contegebatur pauca cotonis quantitate instar plumaceoli, fascia superinducta. Mane gossypium auferebatur dictis sordibus valde imbutum; continuando remedium per plures noctes infans (prime curatus est”.

Post eum a nemine eo tempore fuit descripta, & solida ejus pertractatio hisce diebus relicta est. Cum inter Germanos descriptiones exhibuerunt hujus morbi egregias nuperius Doct. SCHÄFFER, (3) REIL, (4)

A 3

KOR-

(2) L. RIVERII, Op. Omnia pag. 581. obs. 3.

(3) SCHÄFFER, Von der Eiterung der augendekkel-drüsen, als einer noch nie beschriebene krankheit neugeborner kinder. prostat hæc tractatio in samml. Auferl. Abh. von Kech T. V. pag. 302.

(4) J. C. REIL, Memorabil. Med. Pract. Vol. I. Fasc. I. pag. 106. Halæ 1790.

6 DISSERTATIO MEDICA

KORTUM, (5) GÖTZ, (6) & SIEBOLD, (7);
tum etiam ea inter Anglos sua laude non carent, quæ
in operibus Doct. ARMSTRONG, (8) WARE,
(9) BLAIR, (10) & DEASE (11) de hac Oph-
thalmia proposita leguntur.

Præter hos enumeratos auctores non desunt, qui
leviter tantum de ea mentionem fecerint, inter quos
Doct.

-
- (5) C. G. T. KORTUM, Medic. Chirurg. Handb. der
Augenkr. Vol. I. pag. 113. 1791.
- (6) J. G. GÖTZ, Dissertatio de Ophthalmia Infantum
recens natorum. Jenæ 1791.
- (7) STARKS Archiv. Vol. IV. pag. 558.
- (8) G. ARMSTRONG, An account of the diseases most
incident to children from their birth, till the age
of puberty. Lond. 1777. Versionem Germani-
cam curavit. J. G. C. SCHÄFFER. Regensb. 1786.
- (9) J. WARE, Remarks on the Ophthalmy, Pforoph-
thalmy and purulent Eijes etc. Lond. 1780. ho-
rum duorum operum brevis expositio exhibetur in
Auserl. Abh. & von Koch, prioris Tom IV.
parte 1. pag. 46. posterioris T. VI. pag. 424.
- (10) BLAIR, Observ. on Ophthalmy. Lond. 1780.
- (11) DEASE, Bemerkung. uber die Entbindungskunst.
Leipzig 1788.

Doct STOLL, (12) BELL, (13) SELLE, (14)
GIRTANNER, (15) Aliique recenseri debent.

§. II.

Adgreditur infantes hæc Ophthalmiæ species vario post natales tempore; unanimi tamen consensu auctororum constat, quod ordinarie invadat a primo ad 14to ætatis diem, imo rara sint exempla, serius accidisse.

Uterque oculus fere semper simul corripitur; licet aliquando unus prius afficiatur altero: cujus exemplum etiam habet SCHÄFFER.

In initio palpebræ intumescunt, & levi rubore inflammatorio corripuntur, unde tarfi ad se invi-

A 4

cem

(12) M. STOLL, Prælection in divers morb. chron. VI. pag. 39.

(13) B. BELL, Lehrbegrif der Wundartzneik. T. 3.

(14) SELLE, Handb. der Medic. Praxis pag. 445. Berl. 1789.

(15) C. GIRTANNER, Verhand. over de Ziekten der kinderen. pag. 58 & 158. Leidæ 1797.

cem premuntur, & conglutinantur, præcipue cum dormiant; inflammatoria dispositione harum partium de die in diem aucta, ex oculorum canthis effluit materies quædam flava, initio tenuis, dein spissa, nonnumquam striis sanguineis mista, cum pure multum conveniens.

Quodsi jam palpebræ prius emollitæ, cauta manu separentur, oculi bulbus ab omni parte hac materie purulenta tectus deprehenditur, ita ut, si quis nesciret naturam huius affectionis, putaret, ipsam oculi fabricam esse destructam, & omnia in purulentum liquamen esse conversa. Sed purulenta hac materie diligenter ex oculis lavata, primis morbi diebus, ipsa oculi fabrica nullam subiit læsionem; præterquam quod Cornea non raro retrocedat propter palpebrarum intumescantium pressionem. Si vero palpebræ arcte claudantur, ita ut cavum palpebras inter et oculi bulbum depurari nequeat, & materies hæc purulenta ibi stagnet, bulbus non raro læditur, & varia contrahit vitia.

Interior palpebrarum superficies, imprimis earum margines exhibent Inflammationis manifesta indicia,

ita

ita ut merito pro Blepharophthalmia habeatur. Ordinarie palpebræ introrsum vertuntur (quod audit Entropium) aliquando extrorsum flectuntur unde & periculum morbi, & curæ molestia multum incrementum, (vocatur illud vitium Ectropium).

Ad lucem oculi affectorum admodum sensiles sunt, vagitu quippe molestiam & dolorem statim indicant, si luci nimis serenæ exponantur.

Fere semper sola existit hæc Ophthalmia, & in reliquo corpore nullum conspicitur vitium; observant tamen aliquando medici, durante hac Ophthalmia, erumpere exanthema quoddam pustulosum universale; imo Doctis. ANDRY (16) memorat casum infantis peculiari illa telæ cellulosæ induratione laborantis, in quo simul palpebræ hac inflammatione affectæ erant.

(16) Conf. Andry sur l'endurcissement du tissu cellulaire dans les enfans nouveaux nés Obs. 3, proferat hæc tractatio in Histoire de la Societé de Medicine pag. 207. Anni 1784 & 85.

§. III.

Primis morbi diebus, raro si umquam febre afficiuntur, potius optima sanitate frui videntur, vegeti sunt, et omnes corporis functiones ex voto peragunt; verum elapsis duabus, vel tribus septimanis febricula eos corripit, quæ sæpe increscit, unde omne nutrimentum fastidiunt, et vagitu continuo matres vexant, alvus antea constipata, nunc soluta fit, et deponunt materiam viridescentem, acidum manifesto spirantem, unde vires exhauriuntur, et mors inevitabilis sequitur.

§. IV.

Non tantum febris, quæ progressu oritur, morbi periculum auget, sed etiam secretio illa humoris purulenti; nam illa fere semper increscit post 8^{vum} vel 10^{mum} morbi diem.

Si enim propter palpebrarum coadunationem ex oculis effluere nequeat, mora acridinem contrahat necesse est, corrodat ipsum oculi bulbum, ejusque

que fabricam organicam destruat; imprimis autem illud metuendum est, si corpus scateat quadam humorum degenerata indole, qua devastatio harum partium sensilium magis inevitabilis redditur.

Observatione enim multiplici Auctorum constat, Corneam sæpe pelluciditatem amittere et maculis affici; imo teste Doct. UNDERWOOD (17) accidit, quod oculus plenarie ab hac causa destruat.

Tunica quoque Albuginea sæpe inflammationem subit, unde abscessus in ea formantur.

Si jam externæ hæ oculi partes læsæ sint, cuius sponte patet, humores oculi facile vitari et purulenta hac labe imbui, illud non raro accidit in humore Aqueo, cujus sequela sæpe observatur Cæcitas.

In summo palpebrarum tumore vidit Doct. WARE Corneam fuisse disruptam.

Palpebræ sæpe concrescunt, si, superficie Epidermide denudata, diu coadunatæ fuerint, quod adeo facile ubivis locum habet, si partes inflammatæ vel sibi, vel aliis partibus contiguæ sint. Quod-

(17) UNDERWOOD, On the diseases of children Vol. II. pag. 17. Lond. 1789.

Quodsi palpebræ in hoc morbo extrorsum vergant, evicit experientia, Inflammatione licet sanata, palpebras vel diu, vel semper hanc positionem servare: quibus accedit, quod nonnulli observaverint, morbo devicto, per totam vitam Myopes quosdam mansisse.

§. V.

Licet optima medela tempestive adhibeatur, lento nihilominus gradu sanationis scopus attingitur; nam constans observatio Medicorum confirmat, curam ex voto succedere, si 40 vel 60 dies non excedat; imprimis autem in longum excurrit morbus, si ipse oculi bulbus hoc vel illo modo affectus fuerit; eo quippe in casu ex primario vitio secundarium nascitur, quod peculiaris exhibet symptomata, adeoque peculiarem requirit tractandi methodum.

Spes tamen sanationis cito affulget, si quantitas materiæ purulentæ, quæ ex oculis depluit, minor fiat, indicio Inflammationis vehementiam minui: si cæteroquin Infantes non nimis debiles sint, sed
suffi-

sufficientem virium mensuram habeant ad morbum sustinendum, imprimis eo tempore necessariam, quo febre corripuntur.

Præ cæteris hic salus augurari licet, si causæ, quibus morbus adscribendus est, levioris indolis sint, quod melius intelligetur, si varias exposuimus causas, quæ morbo ansam præbere solent.

Curationem retardari, sponte sua sequitur, si peculiaris quædam dispositio morbosa in corpore delitescat, & vel acre Scrophulosum, vel Syphilliticum humores inquinent, quæ ita evolvuntur, in actum deducuntur, et in debilitato corpore mortem accelerant.

§. VI.

Quæ hucusque monuimus de hujus Ophthalmiæ indole, exhibent ea, quæ in summo hujus morbi gradu observantur, quando peculiari hoc nomine a plerisque tantum insigniri solet; quum levior gradus, quamvis morbus ejusdem sit naturæ, perversè ab his consideratur huc non pertinere: consistit autem

in

in levi serosa marginum palpebrarum inflammatione, (Germani illud exprimunt *das Flüschen an Auge*); hæc affectio absque ulla noxa fertur, et sponte sua sanatur Infans.

Videtur quoque Doct. GIRTANNER, (18) hanc diversitatem indigitare, dum duas hujus morbi species sub diverso capitulo describit.

§. VII.

Infantes ex multis aliis causis Ophthalmia quædam, quæ nullam cum modo descripta alit affinitatem, corripuntur. Ne igitur quis in errorem ducatur, quædam monenda veniunt, quæ omnem confusionem præpediunt.

Sollicite enim inquirendum est, an quædam detur exanthematum suppressorum suspicio; an infans Tinea capitis, Crusta Lactea vel alio quodam Exanthemate laboraverit, quorum vestigia quidem non amplius inveniuntur; fatis enim superque evincit ex-

pe-

(18) Conf. GIRTANNER l. c. pag. 58.

perientia hæc Exanthemata facile retrocedere, aliasque partes magis nobiles occupare.

Præterea cogitandum est, si Ophthalmia quædam Variolas vel Morbillos insequatur, de materiæ Variolosæ, vel Morbillosæ ad oculos Metastasi, ne morbi prægressi effectum pro idiopathica affectione salutemus.

In modo memoratis casibus discrimen elucescit non tantum ex morborum prægressorum indole cognita, verum optime ex ipsa inflammationis sede; si enim ab hisce causis dependeat Oculi Inflammatio, materies acris retropulsa statim occupat, vel Oculi partes internas, vel tunicas externas, illæsis palpebris; contrarium obtinere vidimus in modo delineata Ophthalmia recens Natorum, ubi sedem mali constanter palpebræ constituunt, et Oculi bulbus non nisi per consensum progressu morbi afficitur.

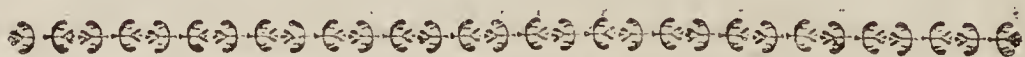
Observandum quoque est, Doct. DOUBLET (19) non raro vidisse, infantes post diem natum

7^{mum},

(19) Conf. DOUBLET, Mémoire sur les symptômes, et le traitement de la maladie Vénérienne dans les Enfans nouveaux nés. Paris 1781.

7^{mum}, vel 8^{vum}, Gonorrhæa laborasse, in quibus, si imprudentur supprimeretur hæc secretio, materies illa acris ad Oculum deferebatur, ibique Inflammationem producebat, in eo a genuina recens Natorum diversam, quod vehementi modo Oculi bulbum adgrediatur, ejusque fabricam graviter lædat.

Cæteroquin in Infantibus, vitio Scrophuloso inquinatis, sæpe occurrere solet quædam Ophthalmiæ species, orta a materia acri huc delata, quæ eo facile a reliquis distinguitur, quod consistat in parvis ulcusculis serum acre fundentibus, quæ ex bulbis Ciliorum morbose affectis oriuntur.

C A P U T II.

Causarum Expositio.

§. I.

Causarum explanatio, quibus hæc Oculorum affectio adscribi debet, multis premitur difficultatibus

bis exin obortis, quod Medicis ea, quæ ad ejus formationem concurrere debent, nondum rite cognita, atque perspecta sint; unde omnes fere, quotquot de hoc oculorum vitio scripsere Auctores, diversas circa causarum indolem tueantur opiniones, quæ nullam, ratione effectuum incorpushumanum, colunt affinitatem.

Multi omnem prætereunt prædispositionem, morbum vel simul producentem, vel saltem augmentem, cum eum ubivis a causa quadam externa occasionali derivari posse autumant: — favere tamen in nonnullis casibus huic morbo producendo peculiarem corporis diathesin, verosimillimum videtur, cum observatio docuit, debiles imprimis, laxos, scrophulosos, venereos, aliisque vitiis subjectos Infantes, huic labi obnoxios esse; imo quoque liquet, præ cæteris illam occurrere apud homines tenuioris sortis, qui male nutriuntur, summis sordibus vitam agunt, eamque non raro desidiosam et turpem; unde etiam ratio petenda est, quare in locis publicis, (20) ubi gravidæ pauperes puerperium absolvunt, tam frequens offendatur.

B

Ma.

(20) Conf. J. C. LÖDER Chirurg. Med. Beobagt. pag. 269.
1794.

18 DISSERTATIO MEDICA

Matres enim eo in casu foetui alimentum largiuntur, durante graviditate, vix nutriens, vel simul inquinatum peculiari humorum maternorum viciata indole; hinc ejusmodi Infantes ita debilitati non facile resistunt potentiae cuidam nocenti, quum ilico diathesis delitescens prava evolvatur, et morbi vim intendat.

Confirmari quoque illud eo videtur, quod saepe observaverint Medici cum hac Ophthalmia erumpere exanthema quoddam cutaneum scrophulosum; quod etiam in binis casibus observare mihi contigit.

§. II.

Causarum Occasionalium non tantum insignis numerus recensetur, sed et diversitas multa in iis obtinet.

Qui cum Doct. SCHÄFFER faciunt, in ea versantur opinione, quod expositioni Infantis neonati lucis radiis hæc Ophthalmia sit adscribenda, præcipue si hæc conditio diu conservetur.

Quam

Quamvis negari nequeat, oculum, organum tam sensibile, si stimulo fortiori afficiatur, uti luminis, Inflammationem posse ab hac causa subire, quod autem unice huic causæ adscribatur, vetat aliorum experientia, qua evictum est, morbum hunc sæpe adfuisse, quamvis actioni luminis fortioris non expositi fuerint.

Si consideremus, sedem hujus Inflammationis esse internam palpebrarum superficiem, eam initium sumere ab illarum margine, continuo magis disseminari per totam internam membranam, oculumque numquam nisi propter commercium cum parte adfecta illam adgredi, simul evidens erit, non ita inter causas occasionales actionem luminis nimis sereni esse ponendam, quia in palpebris sanis lumen nullam reactionem (21) morbosam excitare potest: multum facit lumen, si Inflammatio jam adsit, ad

B 2

ejus

(21) Ut morbus producatum cum *Celeb. Hufeland. (Ideen Uber Pathogenie pag. 5.)* statuimus, quod requiratur non tantum, ut stimuli percipiantur, sed vires vitales peculiariter reagant ad hosce stimulos, ita ut morbus sit effectus compositus ex duabus hisce conditionibus.

ejus vim augendam, cum partes affectæ magis fen-
siles redditæ sint.

Cum lentiret Doct. SCHÄFFER difficulter ex
hac causâ morbum ubivis posse derivari, aliam simul
propofuit opinionem, quæ tamquam conjectura
considerari debet.

Cum in partu laborioso et difficili Infantes diu
morantur in vagina, antequam vel Naturæ, vel Artis
ope, ex his angustiis educuntur, hoc in casu sæpe
variæ corporis partes læduntur, et imprimis propter
compressionem illatam sugillationes hic et illic oriun-
tur; rogat igitur Auctor, an non intali partu palpebris
vis inferri posset, unde statim post partum Inflam-
matione, ex contusione orta, corripiantur?

Negari quidem nequit in tali partu Infantem vario
modo posse lædi, cum Experientia hujus rei testi-
monium manifestum exhibet; cuilibet tamen mirum
videri oportet, illæso reliquo corpore, oculos tan-
tum fuisse affectos; — Oculi enim orbitis reconditi
jacent, et ubivis ambiuntur ab ossibus duris, præ-
iis eminentibus, unde, si vis quædam hisce locis ap-
plicaretur, præcipua læsio in oculos ambientibus

par-

partibus observari deberet, in quibus tamen nullam læsionem simul cum hac Ophthalmia observarunt hujus mali attenti Observatores.

Præterea in memoriam revocandum est, sæpe numero hac Ophthalmia correptorum palpebras nullum præbere læsionis indicium per aliquot post partum dies ; ita ut cum Doct. SCHÄFFER (22) multi observaverint, Infantem die ætatis 8vo. inopinato absque prævio indicio morbofo fuisse correptum; si enim a læsione morbus derivandus esset, palpebræ statim exhibere debebant quædam, vel contusionum, vel ecchymoseôn indicia, dum sanguis stagnans, si non resorbeatur, degeneret, et Inflammationi ansam præbeat.

§. III.

Ab hac SCHÄFFERI opinione recedit Doct. ARMSTRONG, qui putat hanc Ophthalmiam a suscepto frigore esse repetendam; animadvertit enim

B 3

sum-

(22) Vid. SCHÄFFER l. l. Obs. 2da.

summo jure, matres sæpe Infantes ruditer tractare, et tempore frigido ac humido parum curæ habere, ut in neonatis ille caloris gradus, quo in utero materno fovebantur, non nimis cito et imprudenter mutetur; unde sponte sua sequitur, quod varia vitia in corpore infantili oriri possint, inter quæ non infimum locum occupat Ophthalmia rheumatica serosa, orta a materie perspirabili retenta, quæ stimulando glandulas Meibomianas, secretionem morbosam inducebat.

Quod in multis casibus hæc Inflammatio ab ejusmodi causa sit derivanda, non omni probabilitatis specie caret, imprimis cum ex ejus indole patebit, esse Inflammationem passivam, ortam ab acri stimulo applicito, quodque ulterius curâ hic adhibenda confirmabitur.

Doct. Medicus ECKHOLDT (23) opinionem ab hisce diversam fovet; opinatur enim, hanc affectionem esse derivandam ex vi palpebris

il-

(23) Conf. Sammlung auserles. Abhand. von Koch IV. Pag. 308.

illata, cum nutrices oculos lavent spongiis duris, atque impuris.

Nonne potius inter causas poneretur neglectus debitæ oculorum depurationis, si talem causarum classem in censum ducere velimus?

Corpus enim Infantis recens nati, viscida ac impura materie tectum est, ex liquore amnii deposita, quæ præ cæteris partibus plicas quasvis corporis adimplet, rimas, et cavitates obducit, unde etiam facile inter palpebras colligitur, et talia loca, nisi rite a fordibus depurentur, in Inflammationem rapit propter acrem, et corrodentem ejus indolem.

Dantur etiam, qui cum Doct. VOGELIO (24) adducant alias causas physicas uti vapores nocivos, aëris corruptam indolem, et ita porro; videntur tamen hæ causæ imprimis vim suam noxiam exserere posse, si palpebræ ab alia causa jam affectæ fuerint; quum interea dubitare liceat num in sanis palpebris talia Inflammationem excitare queant.

B 4

§. IV.

(24) Conf. S. G. VOGEL Handb. der Pract. Arzneywissenschaft T. IV. pag. 54. 1795.

§. IV.

Præter modo dictas causas aliæ, æque magnopere ab iis diversæ, memorandæ veniunt; quæ, quamvis a paucis notentur Medicis, tamen negligendæ esse non videntur, et merito causarum numero adscribuntur. — Scilicet si omnia rite perpendamus, quæ hanc Inflammationem comitantur, verosimile omnino videtur, quod considerata sit tamquam topica affectio palpebrarum orta ab applicatione materiæ cujusdam acris irritantis, et quod in nonnullis casibus oriri possit a materia venerea vel leucorrhœica, vaginam matris occupantibus, cum Infans nasceretur, quæ tunc palpebris adhærens Inflammationem producat.

Ut hæc assertio debite confirmetur, quædam primo monenda sunt de Inflammatione orta a tali causa; cum dein probandum sit, non immerito labem veneream muliebriam occupantem, causarum numero adscribi.

Quamvis ad Inflammationem in corpore producendam requirantur quædam peculiæres conditiones, sæpe tamen absque iis in nonnullis partibus Inflam-

ma-

mationes oriuntur, quæ ex corporis prædisposito habitu repeti non possunt.

Ut enim producat^{ur} Inflammatio, auctus vasorum tonus, et major sanguinis vis plastica requiruntur (25), et quo magis hæ conditiones vigent, vel in toto corpore, vel in parte quadam, eo vehementior exurgere solet Inflammatio.

Verum constans observatio abunde docuit, non tantum Inflammationem posse oriri, ubi hæ conditiones non ita vigent, sed et ubi manifeste contrarium obtinet, ita quidem ut Inflammatio locum habeat, quamvis cordis et vasorum vis vitalis diminuta sit.

Priorem Pathologi vocant Inflammationem Activam, posteriorem autem Passivam.

Talis passiva Inflammatio imprimis repetenda est ex duplici fonte, vel ex acri quodam stimulo, parti sensili applicito, vel ex partis debilitate.

Si ab acri stimulo oriatur talis Inflammatio, eadem symptomata in parte affecta observantur, ac si

(25) Conf. HUFELAND lib. Laud. pag. 303.

totum systema vasculare simul consentiat; rubor enim, calor, dolor, tumor, manifesta sunt, quæ symptomata ab irritatione locali orta, ilico tolluntur, simulac stimulus icers redditus sit.

Quodsi ejusmodi irritamentum applicetur membranis, quæ glandulis scatent, mucum peculiarem secernentibus, primo auget secretionem materiæ mucosæ, dein mutatur hocce stimulo actio glandularum in humoribus secernendis, unde mucus secretus blandam suam crasin amittit, et quoque stimuli vice fungitur ad partes vicinas irritandas, et inflammandas.

Hinc quoque summo jure Doct. WARE materiem, quæ in hac recens Natorum Inflammatione secernitur, non considerat tanquam pus, sed solummodo tanquam materiem ipsam mucosam, cujus quantitas, et qualitas propter stimulum applicitum augetur, et mutatur.

Idem nempe hic accidit, quod in urethra locum habet, si miasma venereum applicetur glandulis muciparis, et gonorrhæam producat: ratione effectuum idem salutamus in coryza, et

catarrho , quando materies rheumatica ad membranam narium internam, pulmonum, et pleuræ deponatur, ibique passivam excitet Inflammationem.

A debilitate partis cujusdam etiam Inflammatio passiva oritur, quia sanguis lentius movetur in hac parte debilitata, et ibi stagnat, unde necessario sequitur, sanguinem velocius moveri in reliquis corporis vasis, respectu habito ad hanc partem debilitatam; hinc reactio cordis et vasorum, et appulsus sanguinis ad hanc partem debilitatam aucta sint, necesse est, quare Inflammatoria symptomata hic oriri debent: exemplum habemus in contusionibus.

Quodsi hæc, quæ jam proposuimus de varia Inflammationis tam activæ, quam passivæ natura, comparentur cum descriptione Ophthalmiæ capite primo tradita, et in mentem revocetur, imprimis debiles, laxos et impura labe inquinatos hac corripere, simulque attenta mente symptomata nostræ Ophthalmiæ, cum modo memoratis Inflammationis Passivæ impuræ comparentur, a vero alienum videri nequit, si statuamus, hanc recens Natorum

Oph-

Ophthalmiam esse naturæ Inflammationis passivæ, et summa cum probabilitate in multis casibus ab acri applicito posse derivari.

§. V.

Huic opinioni major certitudinis gradus conciliatur, si jam secundo loco indagetur, num materies venerea, si in muliebribus tempore partus obvia sit, possit reponi inter causas.

Quamvis dentur Medici, inter quos primas tenet Doct. SIEBOLD, (26) qui numquam sese hunc morbum observasse affirmant, quin matres luis venereæ evidentia gererent vestigia, illi tamen, ultra quam par est, processisse mihi videntur, cum illud, experientia teste, tantum affirmari liceat, causam veneream pluries hic latere, quam quidem illud prima fronte quis crederet; saltem illud eo confirmari videtur, quod raro admodum obvius veniat hicce morbus, ratione frequentię
caus-

(26) Conf. STARKS Archiv. Tom. IV. pag. 558.

causarum, quas ex mente quorundam Auctorum recensuimus, et si occurrat, præ cæteris Infantes tenuioris fortis adoriatur, quorum matres, si res domesticæ attente considerentur, vitæ inhonestæ suspicione non prorsus carent.

Quæstio hic exsurgere posset illa, an ad producendam talem Ophthalmiam veneream necessario requiratur topica affectio venerea; an non potius ex degenerata, et venerea humorum indole, quibus Infans in utero materno nutritur, oriri posset hæc Ophthalmia, tanquam sequela corruptionis universæ humorum, ita ut non necesse sit, matrem habuisse in muliebribus affectionem veneream, dum Infans nasceretur?

Quodsi feminæ labe venerea affectæ prolem, graviditatis periodo absoluta, pariant, observatio quidem docuit, tales liberos debiles et emaciatos esse, numquam autem propterea symptomatibus, sui venereæ propriis, obnoxios esse, eoque tantum in casu venereo morbo corripiti, si mater in muliebribus venereas habuerit affectiones.

Infantes enim, labe venerea correpti, numquam

si-

mulac in lucem editi sint, symptomata venerea ostendunt, sed fere semper post diem natum 10^{mum} et ultra; ut adeo exin probetur, morbum oriri a causa quadam topica venerea, durante partu, applicita.

Doct. GIRTANNER (27) perspicue hæc etiam confirmat, cum testatur, quod omnes Infantes venerei, quos larga copia viderat, nascerentur absque ullis signis venereis, in quibus tamen hæc post aliquot dies erumpebant.

Eodem modo de hac re mentem suam explicat Doct. HAHNEMAN (28), ita ut roget, an quis unquam observaverit in Infante momento partus vitia, quæ virus venereum intra humores absorptum fuisse declarabant, et iterum topicas affectiones exin fuisse obortas, quo pertinent exulcerationes glandularum in faucibus, ulcera et exanthemata cutanea quævis?

Si igitur consideremus cutem Infantis nascituri esse tenerrimam, adeoque infectioni venereæ idoneam,

im-

(27) Conf. GIRTANNER l. l. pag. 180.

(28) Conf. S. HAHNEMAN Uber Venerisch. Krankh. pag. 274.

Imprimis si hic vel illic pars quædam vel nullo, vel tenui saltem epithelio tecta fuerit, mirari non amplius potest, quod, si matres tali vitio instructæ sint, palpebrarum marginibus materies venerea acris sese inferat, ibique post aliquot dies Inflammationem ita dictam impuram producat, æque ac illud in aliis partibus ab hac causa conspicitur.

Imo omne fere dubium observationes Quorundam tollunt, quod illa Ophthalmiæ species, quæ *Venerea ab Infectione locali* vocatur, quoad sedem et symptomata cum modo exposita recens Natorum conveniat.

Doct. enim HAHNEMAN (29) eam ita delineavit, ut consistat in tumore palpebrarum, imprimis superiorum; oculi in initio ficci sint, dein vero acrem, sæpe viridescentem materiam magna quantitate fundant, et inter se invicem conglutinentur; notat simul, raro exin vita oriri, quæ oculi bulbum devastare solent.

Ita quoque adferit Doct. DOUBLET (30) quod

in

(29) HAHNEMAN l. c. pag. 275.

(30) DOUBLET l. c.

in Ophthalmia venerea loculi serosa palpebrarum Inflammatio observetur, quæ non raro progressu morbi in purulentam oculi Inflammationem mutatur, in tempore autem medela debita adhibita, nullum adferre solet periculum.

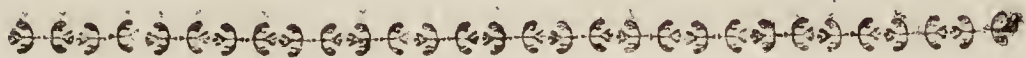
Quibus accedunt etiam Doct. COLOMBIËR (31) & GIRTANNER, (32) qui inter primaria luis venereæ infantilis symptomata Ophthalmiam recensent.

Concludimus igitur ex disputatis, verosimillimum esse, quod iis in casibus, ubi matres omni suspicione luis venereæ non erant immunes, hæc Ophthalmia recens Natorum produci possit non tantum, verum etiam debeat, si muliebria qualicumque ratione venerea materie, dum Infans nasciturus ea transfret, essent inquinata; cum simul statuimus, reliquas enumeratas causas, quas Doct. SCHÄFFER & ARMSTRONG addaxerunt, imprimis si accedat dispositio
quæ.

(31) COLOMBIËR De morbis Venereis Neonatorum. Prostat hæc tractatio in actis Societ. Reg. Med. Paris. A^o 1797. pag. 184.

(32) GIRTANNER l. c. pag. 176.

quædam cachectica vel scrophulosa, eam quidem posse producere, tamen, si ubivis hæc unice tanquam causæ deberent considerari, morbum æque frequentem observari debere, quam causæ, quibus adscribi solet.

C U R A T I O.

C A P U T I I I.

§. I.

Ex iis, quæ jam de Inflammationis passivæ indole exhibuimus, et quæ de hac nostra Ophthalmiæ specie diximus, ratione causarum probabilium, e quibus pendere solet, ultro liquet, illa curationis momenta esse consideranda, quæ in Inflammatione ejusmodi impura usui veniunt.

Dantur quidem Medici, qui semper hanc Ophthal-

C

thal-

thalmiam levem adeo observaverint, ut remediorum usu vix opus esset; Doct. enim ARMSTRONG affirmat, omnes, quos unquam tractaverat, sanari, si tantum leue purgans adhibeatur cum lotionem diligenti palpebrarum parum adstringente, ita Doct. LÖDER etiam Jenæ multos, eosque facili negotio curatos vidit.

Quorum Virorum experientiae nihilominus opponi possunt observationes Doct. SCHÄFFER, & WARE, ex quibus elucescit, vitam Infantis sæpe numero periclitari, imprimis si vel Medici vel Parentes hunc morbum parum aestiment & nullam adhibeant efficacem medelam, usque dum morbus altas jam egerit radices, oculique bulbum adgressus fuerit, & ita novum ex priori vitium produxerit.

Si quis igitur curam rationalem adhibere velit, hæc quatuor curationis momenta perpendat, necesse est.

I^{mo} Vis Inflammationis infringenda est.

II^{do} Impetus humorum ab oculis derivandus.

III^{tio} Præternaturalis aucta glandularum secretio imminuenda.

4to De-

IV^{to} Denique partes Inflammatione debilitatæ roborandæ sunt.

§. II.

I^{mo} Quod ad hanc attinet indicationem, huic optime satisfieri potest topica vasorum evacuatione; sæpenumero enim ex tali stimulo acri tanta excitatur vasorum diathesis Inflammatoria, ut non solum ea in vicinis partibus vigeat, verum etiam totum systema vasculare in consensum rapiatur: hoc in casu nullo modo efficacius infringitur reactio vasorum Inflammatoria, quam hirudinibus applicitis: venæsectiones generales in tali Inflammatione scopum propositum non attingunt, quia Inflammatoriæ palpebrarum conditio non deducenda est ex totius Systematis sanguinei conspirante diathesi, cum potius reliquum systema contrarium indicet.

Conducunt igitur hirudines temporibus vel oculis appositæ, quæ leniter vasa sanguine turgentia exonerant & spasticam illorum constrictionem tol-

lunt; insigniter quoque hirudinum usum laudavit Doct. KORTUM (33), qui illas adhibebat semper cum fructu, si Inflammationis vis nimia esset.

Hirudines absque noxa applicantur in hac recens Natorum Ophthalmia, æque ac in reliquis speciebus, quare cum Expert. VAN DER HAAR (34) affirmari liceat; in quavis Ophthalmia, ab acri oborta, hirudines oculis oppositas plus boni præstare, quam repetitas Venæsectiones.

Sufficit in nostro casu unam hirudinem tempori applicare, cum tamen ejus utilitas ex ipsa Inflammatione sit dijudicanda.

Sæpenumero impetus Inflammationis non corrigitur evacuatione sanguinea, verum potius applicatione remediorum involventium; hæc quippe non tantum acre irritans involvendo iners reddunt, verum etiam sensilitatem partium affectarum nimiam tollunt, unde sperato successu raro carent.

Rejiciunt quidem illorum usum Doct. SCHÄFF-

FER

(33) C. G. T. KORTUM l. c. tom I. pag. 113.

(34) V. D. HAAR, Heelkund. Waarnem. 32.

FER & WARE, qui laudant statim Adstringentia, quorum vim juxta morbi indolem moderabantur; lubenter tamen Doct. KORTUM & VOGELIO (35) largimur, impune remedia emollientia hic negligi non posse, & miro modo conducere, si ab initio adhibeantur: hinc quævis fomenta emollientia & collyria egregie inservire possunt. Doct. KORTUM optimum vidit effectum fomenti, quod ex pulpa pomorum conficiebatur, cui ad finem morbi parcam Camphoræ & Croci quantitatem addebat ad vires restaurandas. Hinc quoque suadet Expert. FRANK (36) ut, remotis causis, lac recens & sanum, ex ubere matris obtentum, oculis instilletur, vel hujus loco decoctum quoddam emolliens; ita Doct. MICHAËLIS (37) narrat, quod ex Medico quodam FRIED, Argentorati praxin exercente, intellexerit, sese hunc morbum pluries curas-

(35) S. G. Vogel, l. c. tom. IV. pag. 93.

(36) J. P. FRANK, de cur. hom. morbis lib. II. p. 80.

(37) MICHAËLIS, in notis ad versionem Germanicam operis Doct. DEASE antea citati.

se oculos lavando lacte materno, dum in graviore casu matri ac infanti lenia propinaret evacuantia.

Quidam jure hic usum combinatum remediorum emollientium cum Opiatis laudant; imprimis si spastica vasorum contractio adsit, quæ emollientibus vinci nequit; hinc grana quædam Opii cum emolumento hisce fomentis addi possunt; Doct. WARE jubet, quod guttula Laudani Liquidi Sydenhami semel vel bis de die oculo instilletur, si suppuratio nimis vehemens sit, & dolor gravis urgeat.

Non raro accidit, quod hæc Ophthalmia, inutiliter hisce remediis applicitis, continuet, & Inflammationis chronicæ formam induat ex partium affectarum debilitate derivandæ; hoc in casu optime Adstringentia, prudenter adhibita, remediorum Inflammationem corrigentium vices gerunt, unde imprimis collyria ex parca sacchari Saturni, Aluminis vel florum Zinci quantitate parata conducunt, vel lotiones ex herbis leniter Adstringentibus laudari merentur; ita Doct. ARMSTRONG commendat Infusum Verbenæ officinalis, dum Doct. DEASE lotionem e floribus Chamomillæ magnopere extollat, morboque ad finem ver-

vergente parcam sacchari saturni quantitatem immisceri jubeat.

Impetum Inflammationis etiam avertemus, si operam demus, ne materies illa purulenta diu stagnando intra palpebras acedinis notam contrahat, & ita partes jam nimium sensiles morbose afficiat; hinc palpebrarum conglutinatio, quantum id fieri potest, impedienda est, ut facilius materies hæc exoneretur; hunc in finem suadent linteo carpto, Cerato Saturni illinito, palpebras separare: purulentus ille humor sæpe propter visciditatem intra palpebras remanet, quamvis illæ non plane clausæ sint; hoc in casu adhibere solet Doct. WARE lac, in quo parca butyri insulsi quantitas soluta erat.

Denique cum oculi admodum sensiles sint ad stimulum lucis nimis serenæ, conducit ad Inflammationem cohibendam, ut, quantum id fieri possit, lux nimia arceatur, Infantes degant conclavi obscuro et si huic exponi debeant, oculi tueantur fascia,

§. III.

II^{do} Versatur hæc curæ pars in derivando humorum impetu ab oculis; medicamenta autem, quæ eam absolvunt, duplicia, interna, & externa recenseri debent.

Cum autem ea in partibus irritabilibus, teste CL. HUFELANDIO (38), lex obtineat, stimulum debiliorem suffocari, & reactionem morbosam partis affectæ tolli, si alio systemati irritabili fortior stimulus applicetur, quo simul humores alliciantur ad illum locum, ultro liquet, egregie hic infervire remedia leniter Purgantia, ut Rhabarbarina, Mannata, & varia Salia Media, quibus utiliter Absorbentia copulari possunt, si manifesta acidi indicia in primis viis adsint. Hæc imprimis conducunt, si Infans alvo dura laboret, & meconium nondum deposuerit. Doct. SCHÄFFER parcas Tartari Emetici doses utilissimas deprehendit, si Infantes acido laborent:

Emetica autem hic non tantum indicantur ad primas

(38) HUFELAND, l. c. pag. 159.

mas vias a sordibus liberandas, verum egregie conducunt in scrophulosis propter concussionem, quam in toto corpore producunt, unde systema lymphaticum & glandulosum excitentur ad humorum indolem depravaram corrigendam.

Clysmata multum boni præstare, observarunt plures, si præpararentur ex substantiis parum irritantibus.

Hic quoque illa remedia in censum venire debent, quæ proprie humorum vitiatam indolem emendare valent, nam huic Ophthalmiæ sæpe subest vitium scrophulosum, aliquando syphiliticum, quibus retardatur ejus cura: hinc attenta mente consideret, necesse est, Medicus habitum Infantis, ut detegat, an peculiare quoddam vitium in corpore delitescat, simulque perpendat cum Doct DOUBLET, virus venereum, si accusandum sit, in Infantibus variam adsciscere formam, eamque sæpe fallentem, unde illorum vita in summo versatur periculo.

Omnes hic paginas absolvunt parvæ remediorum Antimonialium & Mercurialium doses, uti sulphuris aurati antimonii, kermes mineralis, mercurii dul-

cis, aethiopsis mineralis &c. quæ tamen prudenti manu exhiberi debent.

Ne quis tamen in ea versetur opinione, hic ideo antivenerea esse usurpanda, quia hæc Ophthalmia in quibusdam casibus sic deducenda ab infectione venerea, & mox illam auferri posse, si talia interne vel externe pro re nata exhibeantur.

Consideret is mecum oportet, quod materies venerea, si offendat superficiem quamdam nostri corporis, vel epidermide destitutam, vel tenui tantum tectam, & multis cryptis glandulosis instructam, organa hæc secernentia irritet, eorumque secretionem augeat, usque dum stimulus ille cum mucro secreto eliminetur, vel organa ex consuetudine in hunc stimulum non amplius reagant; hæc symptomata non mutantur, licet stimuli appliciti varient, si modo partes, quibus admoventur, ejusdem indolis sint; constans enim Medicorum observatio evicit, eodem modo in urethra excitari posse Blennorrhagiam injectione ammoniæ liquidæ vel depositione materiæ cujusdam irritantis arthriticæ vel scrophulosæ ad hunc locum, ac illud post applicitum miasma venereum observamus. Com.

Comprobatum præterea hisce diebus habemus, raro si unquam in sola affectione glandularum mucipararum urethræ ex stimulo venereo absorptionem locum habere, & luem veneream sequi, nisi simul detur continui in partibus affectis solutio, qua vasa disrupta facilius absorbeant materiam irritantem, eamque humoribus misceant; enumerantur quidem aliæ quædam conditiones, quæ absorptioni miasmatis venerei in gonorrhæa favere dicuntur, ut siigus subito admotum, regimen vitæ nimis calidum, morbosa corporis conditio; verum hæc valde dubia sunt, & fere semper copulantur cum læsione partium affectarum, unde majori cum probabilitate oborta lues derivatur.

Doct. enim HAHNEMAN (39) uberrima experientia sibi constare affirmat, quod numerus illorum, qui ex mera gonorrhæa lue venerea afficiantur, tam parvus sit ratione habita luis venereæ, quæ ulcera venerea insequitur, ut vix nominari liceat.

Ex hisce jam sequitur, hanc affectionem erythe-
ma-

(39) Conf. HAHNEMAN l. c. pag. 160.

matofam, ftimulo venereo productam, unam eandem-que effe cum quibusvis Inflammationibus hujus generis, fi modo partes affectæ convenient; unde jam cuivis palam erit, curam eandem effe instituendam, quam omnes hujus naturæ Inflammationes requirunt.

Si quis enim vellet noſtram recens natorum Ophthalmiam, evidenter a cauſa venerea productam, curare Mercurio interne dato, hic animadvertat prius, cauſam occasionalem extra humorum maſſam contineri, adeoque Mercurium vires ſuas ad miasma delendum exſerere non poſſe: externe autem Mercurio applicito, forſan quis putaret, egregie miasma venereum iners poſſe reddi, de quo cum nonnullis Auctoſibus dubitare licet; nemo præterea inficias ibit, Mercurium acredine ſua interdum irritare, & Inflammationem augere poſſe.

Mirandum igitur non eſt, tot dari Medicorum obſervationes, qui poſt talem intempeſtivum remediorum Mercurialium, interne vel externe aſſumtorum, uſum viderint in ſimplici gonorrhæa, quod glandulæ inguinales, ac teſticuti intumeſcerent &

lues insequeretur, manifesto indicio absorptionem iis fuisse promotam.

Convenit ergo in nostra Ophthalmiæ specie, si venerea sit, cura Antiphlogistica, quæ usu extremo in simplici gonorrhæa comprobata est, remediis enim ex hac classe materies acris involvitur, & nimia sensibilitas partium temperatur; hanc quoque opinionem amplexus est Doct. KOCH (40), affirmans, hanc Ophthalmiam, licet veneream, optime posse curari absque remediis Antivenereis, suadet tamen eo in casu, quod mater ubera Infanti non amplius præbeat, sed sana nutrix eligatur.

Satis laudari nequeunt emplastra vesicantia, pone aures applicita, ad humorum impetum ab oculis derivandum, quæ diu applicanda sunt, ut lenem supurationem producant.

§. IV.

(40) Conf. KOCH l. c. tom. V pag. 309

§. IV.

III^{ti}a Indicatio consistit in moderanda præternaturaliter aucta glandularum secretione; quodsi autem suppuratio, sive potius secretio glandularum nimia, devicta licet phlogosi, continuet ex debilitate, conducunt egregie Adstringentia.

Variae collyriorum formæ laudantur ab Auctoribus hunc scopum attingentium, ita Doct. GIRTANNER collyrium laudat ex gr. III Extr. Saturn., gr. I Vitrioli Albi, & unc. II Aquæ Rosarum, aliquoties de die guttatim oculis instillandum.

Doct. WARE, Aliique summopere extollunt Aquam ita dictam Camphoratam, cujus formula prostat in Dispensatorio Bateano.

Enumerare possem alia remedia, usu Medicorum comprobata, quæ huic scopo inserviunt, verum omnia in eo consentiunt, quod petita sint e classe remediorum jam indicata, quorum efficacia pro re nata dosi vel majori vel minori temperatur.

§. V.

IV^{to} Denique cogitandum est de partibus hisce affectis roborandis: illud quidem absolvi potest iisdem remediis, quæ jam ad secretionem nimiam moderandam recensuimus, verum magis activa adhiberi possunt ex eadem classe petita, uti præparata quævis Saturnina, Vitriolum Album, Alumen, Zincum, & ita porro.

Dotes harum partium mechanicæ non tantum Adstringentibus sæpe restituendæ sunt, sed & simul vis vitalis torpor Excitantibus curandus est: hinc eximio usu sese probarunt Oxyda quædam Mercurii unguenti forma adhibita, sed accurate Butyro insulso, vel Axungia porcina subacta, ne acrimonia lædant: hunc in finem CL. HUFELAND (41) aliam communicavit methodum, Mercurium præcip. Rubr. in oculorum morbis exhibendi; sumit scil. æquales partes Butyri insulsi, Ceræ flavæ, & Mercurii Præcip. Rubr., hæc inter se invicem non miscere jubet, diu

(41) Conf. HUFELAND Journal der Heilk. tom iv. p. II. pag. 365.

diu terendo, sed leni igne deliquescendo; Butyrum & Ceram ita melius involvere particulas minimas Mercurii, & majorem ejus quantitatem impunè applicari posse, experientia sese didicisse testatur.

Caute tamen in hisce Mercurii remediis versandum est, ex irritatione enim, quam sine dubio inducunt, de novo excitare possunt Inflammationem, imprimis si nimis cito, nondum devicta phlogosi, in usum vocentur; hinc quantocyus seponenda sint, si sperato successu destituantur, & illa remedia adhibenda, quæ supra indicavimus.

Quodsi oculus ipse vitia ex hac palpebrarum Inflammatione contraxerit, quæ remediis laudatis tolli nequeunt, sed manu curanda sunt, easdem regulas observet Medicus, quæ in Chirurgorum operibus celebrantur; quare ne magis indolem & curam Ophthalmiæ generalis, quam specialis Neonatorum delineasse videar, demittendos esse L. B. censeo ad illorum scripta, qui de industria hanc partem elaborarunt.

OBSERVATIONES.

Obs. I. Infans sanus secundo post natales die illico palpebrarum tumore afficiebatur, quæ statim arcte claudebantur; die sequenti ex oculis effluebat materies purulenta flava, imprimis ex canthis internis; die XXIII ætatis, occasione mihi ablata Infantem visitandi, adhuc insigniter tumebant, & rubebant palpebræ, ita ut bulbus ipse nulla ratione conspici posset; infans ceterum optime valere videbatur, præterquam quod in cute apparuerit exanthema pustulosum.

Adhibitis interne remediis Evacuantibus & externe collyriis compositis ex Emollientibus & Opiatis, non tantum palpebrarum tumor, sed et secretio humoris purulenti emendata est, ita ut, elapsis XVIII diebus, oculi perfecte sanati essent.

Obs. II. Infantem ex patre sano & matre manifeste scrophulosa, quæ simul ultimis graviditatis mensibus fluori albo fuit obnoxia, examinavi, post puerperium hoc morbo mater fuit liberata, sed Ophthalmia scrophulosa correpta.

Infans primis vitæ diebus alvum diu habuit duram, quæ non nisi remediis purgantibus soluta fuit; tenaci pituitosa materie reddita. Inquietudine ac molestia matrem cum vexaret, mixturæ anodynæ larga copia ei exhibebantur ad somnum conciliandum. Post

Post diem natum 8vum levi palpebrarum oculi dextri Inflammatione corripiebatur, quæ sibi relicta post trium septimanarum spatium sponte sanata est, nulla oculi læsione manifesta remanente: palpebris oculi dextri sanatis, mox afficiebantur alterius oculi palpebræ, quarum Inflammatio jam tres septimanas duraverat, antequam Infantem videndi occasionem habebam.

Palpebræ non multum tument, uti illud ordinarie accidit, quare conglutinatio raro in iis obtinet, margines admodum rubent, & materiam purulentam copiose fundunt tenacem, & flavam.

Infans cæteroquin debilis & emaciatus est, scrophulosum manifestans habitum: laborat simul exanthemate in dextra faciei parte & aphthæ copiosæ os adimplent.

Quod ad causam occasionalem attinet, nihil certi statuere licet; forsan ea in rheumate suscepto quaerenda est; parentes enim affirmant, Infantem symptomata quædam catarrhalia exhibuisse, & Ophthalmiam hanc apparuisse post Baptisma tempore humido ac frigido celebratum.

Uso remediorum supra indicatorum Ophthalmia fere sanata est, quamvis debilitas & reliqua influenza mala roborantibus adhuc corrigenda sit.

F I N I S.

POSITIONES MEDICÆ.

I.

Minime Clar. FOURCROY concedimus, experimentis ab eo institutis probari, bilem qua talem sanguini inesse.

II.

Quamvis bilis, chemice considerata, substantia saponacea dici mereatur, tamen saponis vice in corpore animali fungi non videtur.

III.

Bilis a Recentioribus merito consideratur, tamquam humor excrementitius systematis sanguinei.

IV.

Quod oxygenium, quibusdam substantiis ultra saturationis terminum unisum, non tantum non augeat, sed potius diminuat acidi notam, Lavoisierii theoriæ non repugnat.

V.

Phosphorum conflagrari in gaz Azotico, ex Ammonia, ope acidi Muriatici oxygenati obtento, nullo modo everit theoriam de Aëris vitalis ad combustionem necessitate.

VI.

Vegetabilium defoliationem optime explicamus ex eo, quod folia propriam agant vitam.

VII.

VII.

Callum, cujus ope ossa fracta consolidantur, esse substantiam secretam vasis peculiari Vis Vitæ modificatione instructis, probabile omnino videtur.

VIII.

Opinio BLUMENBACHII, qua statuitur, præter Ureteres adhuc alias dari vias clandestinas ex intestinis ad organa Uropoietica multis premitur difficultatibus.

IX.

Repetita Venæsectione augetur Plethora.

X.

Medicamenta quædam immediate agere videntur in solida viva, quædam in fluida nostri corporis.

XI.

Cl. HAHNEMANNI opinionem, qua statuitur, in multis casibus Luem Veneream remediis mercurialibus non curari, nisi quatenus iis peculiaris febris excitetur, qua miasma Venereum deletur, non omni probabilitate destitutam esse, credo.

XII.

Datur febris vere putrida a saburrali diversa.
